

Empress of India

Jobs 13

28 (16) W E S T

1848

4286641 27 VERSI

ՄԱՅՐԻ-ՔԱՐԴՔԵՐԻ Հանդարտութեանը նորէն իր
առջի վիճակը դարձած է. զօրքը քաղցրին չըր-
կոցիր եղած գաշտութեն իրենց զօրանացը գաշտե-
ցնե, յապարին դանիքն ու խանութեանը բացուե-
ցն, ու ամէն մասու մկան իր գործքին զապիկ
Էմայո ՀՀին քաղցրին մարտառուները, որ իսու-
ժութեան օրերը բոլորա զայ մնացած են
ու մարտ առնող շնօր, նորէն իրենց առջի վիճակի
զարձն: Ճարովգուեան մէկ մասու կուուկը, որ
ապա եղի նիւթեարուն մարդու վերնայ, բայց զինէն
նոյնի լուսութեալ առողջութեան մէջ մէջ վեաս ըլլացը կ
ցուցին: Տարւէ աարի ու մարտին աերութեա-
նեամ մուտքը՝ քանիու հինգ միլիոն փիորին կընէ-
իրը, որի որ եթէ վերցուելու բայց, տերութիւն-
ու մն ազդէն զգես եղին եաբր, կերակրեւթներն ու
շնէ աժշնանը: Վրզէն վերջնին խուսափեան հին-
մուց օրը, որ մարտառուները սպասու վար
20,000 մար (մէկ մարը 40 օհմանց իսկամ մը-
է) զինի, ու 8000 եղ առանց մարդի մէր մասու-
ն, ու ոչ գինին եւ ոչ ալ եղան միզ աժքն-
ցու: Ի վերց ոյսը տեխնիզի հաստաբար թիւ ն-
աղքառ ժ զոյվութեան օգնութիւն մը բնիւլու: Համա-
շան կերակրեցինոց մաքար թիւթեանցուց: Խո-
րեք քարտուղան մաքս ունեցող նիւթեարուն ասկ-
եանու մաքս շնօր, նշյալը ու գետնաբնազրը, կա-
զակիր, շաղկ առի տեսակ բանջարեցիներն ո-
կամը մարտ շանմին:

— Ո՞եւափառ կցուեր որոշնամբը պատաս
խանառու պաշտոնիաներուն խորհուրդն ալ չառ
տառուեցաւ : Պողովրադ կոմիզը՝ պաշտոնիաներուն
խորհուրդն առ պաշտոնական գրության առ անց ուրիշ պաշտոնի : Այսինքն կոմիզը պաշտոնական առողջին գործոց ու կայսերական տան Թիգրենոսով և ուրիշ պաշտոնական ներքին գործոց Դավիթի կոմիզը պաշտոնական առ անց ուրիշ պաշտոնական տան Գիշեանի գործոց Խոսկի պաշտոնական առ անց ուրիշ պաշտոնական տան Կիսունի գործոց Խոսկի պաշտոնական առ անց ուրիշ պաշտոնական տան Հայոցը Տիմակուհին իրեն որսիա
է : — Ամից զատ նաև քանառուոր հոգւու ժողովը մ'ալ գրուած է , որոնց 12ը ազնաւուաններէն է , խոկ 12ը քաղաքացիներէն . առօնք ժամանակին համաձայն նորոգութիւններուն գոյս ովհա՛մ մասնեն , զիսաւորաբար քաղաքներուն ու հմտու

զրատի նույնը աղդէկցընելու, գեղացւոց անսկեսա
կան պիճակը աղջու աղջնելու, ու զանձնիք կրթելու
այս այլ հաւատաց ունեցող անձունց իրաւանդիք
կարդի վնայր, գառասամանները հրազդաբակ
ընելու, ու հասարակոց կիթուամեանը վրայ: Ե
ժառանքին զահերեց Մանդեգո դդունի հոման է:

— Ա իշխանական վազ զիացիները իրենց կող
մանեւ Աւատրացւոց առ նամակը գրեցին:

Աւատրացին նշանաւութեան մասին առ կապուած արձիւը իր հայութ
ու խօսքը: Թեև երբ թուամիւնք պարագա ու բար աշխար
ք չացաւ ու որ իր քոյ ճանապարհ խոր թիւ առ թիւն ար
քանակութեան առ առ

կրու եղանակ պահպանից կ'ազգաւոր որ վաճառակար
իր սրբածեցի որ հայութիւնները մեր մեջ ու արքի ա
զին պայտ չեղանակ է ։ Բայց ուստի ու Անդրքին որոնք ուղարկ
առջե ու զիշ ունենալու բարությունը բարեկամ է զանազան
կամի ։ Եթու ոչ առջևանացքական պատութեան հասացուի
կազուժ անցուած անցեց կապու ին ։

Առաջ այլ կերպություններ ձեզի, Շատ սրբազնիք, որ ուժը առաջ անցը է ողի մեջը մաս թափանիք, ինչու որ առաջ առաջը վերաբեր պատճենը ուժը առաջը հայրենիքը զատած այս առաջը:

— Արայիկութիւնն է ան գաւառներէն Եկած ըստը բահմանադրութիւն տրուելուն վայ մէջ քաղաքները եղած ու պահութիւնն ու ցնծութիւնն պատճեն։ Վետք էինք բոլոր թերթիւններ ու բոլոր լեզուներ, թէ որ ամեն եղածները մէկիկ մէկի պատճեն ուղղենք։ Եթի որ ամսաց 15ին (ինչ պէտ անցած թեմայի ծանուցինք) ասհմանադրութիւն տրամելուն ըստը Երակա հասաւ, ու Ադամի կոմու թէատրոնի մէջ ժողովզգեան հրատարակեց մէկէն ու պահութիւնն աղղաղակ մէն է փրթու, Նրա տարածներուն վորութ չնայ, ամեն մարդ կուր վաղեց, ու ժողովարդը գանգ գոնզ փողոցներուն վայոյ, Կեցէն Կայոր, Կեցէն ասհմանադրութիւն կը պոացին։ Տաղարացիներէն շատեր միտքանեցան ու ջաներով կի դիցիկ թափոր արքին, ու ամենէն յառաջ կաւումնպին առն առն էր զալին ու կեցէն պոալին եագը բոլոր մէծա մէծներուն, իշխաններուն, դքսերուն, կօններուն ալ պարտեցան։ Եթին գիշերը բոլոր քաղաքն ալ յօշաւալուած էր։ — Ռու հանդիսութիւնն

Ները իրաց ալ եղաւ։ ամսոյս 15ին իրիկոնքը բարյու ժողովութը ը թէ ատորոնք ժողովեցան։ աւ երբ ար ժամանակին յարևմտ տեմուռած նորագութիւն նկրուն լուսը հրատարակուեցաւ, ներկայ գրա նուազները ուրախութիւններնեւ ինչ ընելիքնին չեն զիսեր։ վերջապէս շատերը մուբանեցնեն ու ացային երգը մկան երաժշտութեամբ երգել։ ամորինակ նեցցէ կը պատային։ «Ի՞ի մը եւադր քաղաքը լուսաւորուեցաւ, ու քաղաքացին զօքըն ու ուստուողները զինուորեալ քաղաքնին պահպանութիւն կը ընտեն։ Վասու 16ին առաջանց քաղաքը հանգարու եր, ժազգարով դանդ զանդ ժայխոն գիւննա պատահած գէպքերը իրարու կը պատմեր։ Համեկարծ մէջ մ'ոլ պատերուն վրայ կացաւած թէ դիմի մի պատճառ աւ այլոցիցան, որովհետեւ ասոյ մէջ Կայսեր՝ միայն ապաղութեան ապառութիւն տալը կը հրատարակուեր, որմէ ամէն ձարդ պառա կասկածիլ թէ Կայսըր սահմանադրամիւնը եւս տ ու ամ պիտօք ըլլը։ «Վանի գնաց պայուսակվթիւնը շատցան։ Կայի միջնորդն մէջ ասդին անդին մկան առաջ լուսեր ասարածուիլ, ու շատ կը վախցուեր որ խռովութիւն մը ելլէ, բայց քաղաքնին կառավարը դադրեցուց, երբ որ կառքով ժողովրդեան մէջ եկաւ, ու Կայսեր ան հրաժարուակի կորպաց, որով սահմանադրութիւն կը տրամէր։ Վաս վրայ պայուսակվթիւնը ու երաժշտութեան գոյակար։

— Վարդառէն եկած ոտանձնական նամակներէն կիմանակը, որ Փարփղ պատահած խուզվութենեն և այս ոչյն քաղաքին ու շըջական գեղեցուն մէջ զբարութիւն ու ոտք ելելու նշանները կը աերանուին, ու ձայն ալ ելլելավ որ զերպարհները ոոր ելած ըլլան, բայց երկրի տէրերը քաղաք քաշուեցն։ Մարտի 17-ին կէս օրէն յաւագ Ալիճնայի քանի մը լուրիկը հօն հանունըն վերջը քալորին փողոցները խիս բազմութեամբ լեցուած էին, ու ժամը 11-ին քաղաքացիները Տայմ կոմիտն, պատագածաւորութիւն մէ խաւրեցն ու խնդրեցն որ քաղաքական յանցանքի համար բանտարկութեները թող տրուին։ Խողովորեան զրգուստիւնը վերջն ասորին հասած էր, ու յանցաւորաց գալասահանգուն ժողովները ըսր կողմէն պաշարած էր։ Կոմիր անոնց բնորդութիւնը ընկունեցաւ ու կէս օրէն եաբը ժամը երկուքին մօտ բանտարկնայնները որձակրուեցն։ Զրիժուար ժողովորուեան որդինաթիւնը պատահած էլ, որն որ ոտուգիւ գրգութեանէն շատ աւելի եղաւ։ Տայմ կոմիտն՝ կեցել պատախու աղաղակնին չէր գոպրեր, և ազովաւթիւնացինեն զարաց պատասկեալ ու բողոքի կունը յանցաւորաց գատաստանարմնն մօտերը ունենին առած պարուցուցն։ իսկ բանտարկէալները անհանոււմ կեցցէն ով ընդունուեցն։ — Ե՞ս միշտցիս մէջ ուստանողները ժողովցան, ու խորհուրդները Տայմ կոմիտն աղերսագիր մէտին, որով իր խնդրեն որ իրենք ալ քաղաքացի զարաց մէջ մանեն, ուստիկանութիւնը վերնայ, եւ քանի մը

ուրիշ խնդիրներ : Ամեն բան խաղաղութեամբ
լինիցաւ , և զորի բզբ առանց խռովութեան տե-
սչեանին դ ացին : Եւն դիշերը քաղաքը բարոր լո-
ւառութեան էր բոլոր ու քահութեանը աւելի շատցո-
ւը օր աշխանազրութեան լուրն այ հաստ :

— Կոյսեր՝ ժողովրդին ըստ Նորհըներուն
լուրջ Ակրան համեմելն յառաջ, ամսոց 18ին նոյն
քաղաքը Վիճակու պատմահած խոսքն ընթան լուրջ
առնելով՝ պատմակենթին մը ելաւ։ Խօսիկանուն
թիւնն ու զօբքին Հրամանատարը առանց դրույն
յոյանի ընկալու իրենց պատրաստութիւնը առանձ
էն։ Են լուրերուն վրայ փողցներուն մէջ ժողովրդից
լեցուեցաւ, բայց որովհետեւ ինչպատճեն
թիւնն ու ապստամբական կերպարանք մը չուներ,
անոր համար մէծելը իրենց չդրան։ Այս օրէն
եազը ժամը մէջին ժողովութը արթիշ շարժում ու
գրգռութիւն մը կը ցացընէր, եւ յ մատի Ժամը
երկուրին բարդ զանգակները մէկն զարդուեցան
իբրև։ յորձակման նշան։ Վայր վրայ Շատեցքին
սպարութեար իր զօբքը դդիւնիը քաշէց։ (Սանել
հօմնը՝ հառափարութեան զահերեցին փօխանօդդը՝
Լուսպարտանցի կենդրանական ժայռովը ժաղվից, որ
ընմիւրը մուծէ, բայց ժազովութը նոր զէնքերով
զինուարած՝ առանց ելած շնչը յարձակեցան,
և հանելոց պահապաններուն յազմերով՝ ներու
մոտն ու բազոք շնչը աւըրքութիւննեն։ Վայ միջացին
մէջ քոնի մը տպած թղթերը հրամարակեցին,
պահոց եկած ուղարկ յորդոր մը կար, ու եօր
առ ժամանակեայ կառավարութեան հաստատուիլու
ու սատիկանութիւնը մերցած կը հրամարակուէր։
Նշր որ առ առաջամբանթեան թռոլը հրամար-
կաւեցաւ, զօբքը զշեկէն գուրս ելաւ, որ քաղաքը
հանդորուեցնէ ու ապստամբութիւնը նուածէ։
Վայզին՝ փողցներուն շատերան մէջ արդէն
պատճեններ շնչուած էին, որնք հարէ եղաւ, թիւն
գունամնեներով։ Կործ անել։ Կոխը ստոսիկ եղաւ,
ապստամբներէն զօբքն մատ կրակ կը թափէին,

ու զարդ առ մեծ լինդ իմ մեթին գտաւ : « Ի աղա-
քաղցներուն դիմու որը կուզեր, որ զօդին տեղ
քաղաքացի պահապան զարք քաղաքը հանդարձե-
ցընէ, բայց ապատամբ կտուափարամին մը հաս-
տառաւ ելին ու յայտաբարութիւնը հրատարակելին
ետքը ասիկա չը բլուր, անոր համար Աստիցըի
ընդհանուր սպասողինը որոշեց որ զի՞նքի գործ-
եատմբ քաղաքը խաղաղընէ, ար որ իրաք այ-
եղաւ, խիստ ասստիի կառեն Ետքը ապատամբնե-
տուն և ողբառունն առաւ, ու վերի ըստած տարր-
տամբ կառաջարութիւնը փախուց ու ցրուց : Խիր-
կա ան զի՞ն հանդարձն եղաւ, ու համբաները
ժողովուրդ չկար : — Ամսոյ 19ին իրիկոնը սահ-
մանագրութեան լուրը հասաւ . կը զցուեր որ քա-
ղաքացիր հանդարձն են, ու Աստեցըի կամը զի-
տուրական կարգադրութիւնները դադրեցնելով՝
այդ պահապան զօդքը կարգաւորելու սկսեր է :
Բայց վերջի նախուցն լուսերը առ ուրիխական
ուրք չապէն զաւ, նաեւ, կը պատճեն առ Աստիցը-
ինները նորէն քաղաքը մող տարու ու զի՞նքեր
քաշաւելու սովորութեն, ու ուժերու (շահպա-
տճեն) բաղադր կը պահեն :

— « Արագութեանց լոքը ամսոյ 18ին Օհնեա-
տիկ Համեմայլ՝ հնա ալ քիչ ուրախութիւն զորաւ-
հասեց. Ա. Մարկոսի Հրապարակը բավարար է առաջ-
նացուեցաւ, առևն մարդ մէյ մէկ տեսակ բան կը
պատուի. Կեցցէ կայօր. Կեցցէ սահմանադրութիւնն.
Կեցցէ պիտո թ. Կեցցէն մեր գերմանացի եղանա-
կը մըլ. նաև Կեցցէ պինդուկի, Թրիկոս, Վիեննա-
սանց մէջ Կեցցէ Հաստրակուունառաթիւն որուու-
թառներ այ զանուեցան: Բայց առ ուրախութիւնը
առա թիւ առեւց: Խեցու որ Միքան եղուծ արին ն-
հի դութեան լուրը հնի համեմայլ՝ ուրախութիւնը
ուրեն ապահովակրութեան փափուեցաւ: Վայցոյ
ՀՀին քաղաքացի զուքը Ա. Մարկոսի Հրապարակը
և պայմանագիր, Հաստրակապետութիւն Հրապարակեց,
առանց կողմի անցնելով նաւասարդիոր. կրցուն նաև շ-
ենոր առժումնահեայ կառավագարութիւն. մը զնել.
Հինգ հոգին բաղկացեալ, որուն կլուխ եղաւ. Վար-
ուրեր կոմոք: Առաջքին դրաց Հրամանատրը Ցի-
քի կոմոք պարուացրեցաւ առ ապահով կառա-
վագութեան հնա գալիսագրաթիւն մը դնել, որով
որուը պաշտըը ո. նուն իսուացոցի զուքը քաղաքին
մէջ մող ապահ, առանց արին մը ըրարու Աւ-
տրիադիները ետ պիտի գալաւին: Այլ պատմուի
միայն, մէտ ապահովները նաւասորմիւն ետքա-
պէտի փախանորդ Մարկոսիոր բաներով մոցու-
անձ բանմա:

— Ըստ Անդրեասիկ հաստրակազմեաւթիւն կատարակու երւն աւ քաղաքը ազտամքաց ձեռքը անցնելուն լուրջը Խրիւստ ալ մեծ զրդութիւն պատճառեց: Բայց քաղաքագետներն յօրդ պիներն այստարարութիւնները կրցան խռովութիւնը հան-

գաբրուցիներ : Հանտեղի նաև ահանգիստը դամուած նուռուազիսին մէկ քանի նաւերն այլ ու զեցին փոխա-
չվ ա ։ Անեսարի իրթայ, բայց ժամանակին վրայ
հանուաերգ արգելուեցան, ու Ֆրան նաւերն մէջ
ցամաքի պար կը սպառէ :

գրադաւունք կը սի պատճե

1. ԱՐԵՎԱԿԱ-ԹԽՆԱՅԻ ձայնը տեսքով չին Փերլին առ
սկսած բարձրանալու և Խոզավոր բար թաղաւորին առ
զերսադիր մը առաւա-, որով կը խնդրեր որ Հ. Ռ.
ու առնց պայմանի մը առաջդրութեան ու խօսելու արա-
ւած եթեան տրուի. Ե. Եղանք քաղաքական յանձնուու-
ներան (Անգլիան) թողութիւն ըլլայ. Գ. Ժողովքը
ընելու ազատ թուղ որուի. Դ. Առանց տարրելուու-
թեան կոմմը ազատ ըլլայ. Ե. Երրուեալիներու դա-
տաստին զրուի. Զ. Ժողովին բար զէնիք առնա. •
Է. Գերմանական ժազմուրդը զաշնա օրութեան
յալութիւն մէջ է երեսփոխան ունենայ, որ է ըսել բո-
լոր Գերմանիայի մէկ խորհրդական մը հաստատուի.
Ը. Էնդշանդրադէս ամեն մոլորու պատկանաւոր
բնուրելու իրաւունք որուի. Թ. Պրաւիդոյի խոր-
հրագումոցը օրչափ կարելի է շառաւ ժողովափի :
Քանի զնաց ոգինեցն առելի զրգուեցն ու գլուխ-
ները տաքցան. աճօց 13ին իրիկունը գրգռու-
թիւնը այնշափ մեծցաւ, որ հարկ եղաւ որ զօրք
զայ, ու ասով քիչ մը հանդարսութիւն եղաւ :
Ա. ադաւորը քաղքին գլխաւորներուն ձեւորմէ ժո-
ղովքեան իմացուց որ իրենց աղերսադիւն ընդու-
նած է, ու խորհրդանոցը Ազգիի Անին կը կանչէ:
Բայց մէկալ խնդիրները, բառ, հիմակու հիմն
անանի շառավագ չեմ կրնար շորհել. Ես ինձի առ
ոկիպը զրած եմ որ թէ ժողովուրդը է. թէ իշխանը ապաս պիտօք ըլլայ. Ե. կը կարծեմ
որ ազգին երջանկաթիւնը աս երկու քանիս զայ
հաստատուած է: Ծոյր համար մէկալ խնդիրնե-
րան յուծումը խորհրդանոցն կը թողարմ, ինչու
որ տանիք անանի բաներ են, որ մարդուն մօքին
վշերան պէս կասարել ըլլայ:

վորով պատե, բայց խռովագաները միան զօրքը
քարի բանել: Հարկ եղաւ, որ միաւոր գայ, բայց
ժաղացաւորդը անոնց առջեւը ճանրաներուն վրայ
կարաներ (առանձի) դլսորելի ու, կամացըներն
այ փրցընելով, զերենք արգելեց: Վա խռովու-
թեամբ անցաւ նաև և նին գիշերը, ու զրբը վենք
կործած հերթ միայն կրցաւ խռովագաները ցրուել,
ուցց տառի թէ խռովագաներէն եւ թէ անմեզ
քաղաքացներէն ու նաև նկի մարդիկներէն քանի
մը չափ մուներավ ու քանի մը հոգի ալ միրացի-
ուու ժողովուրդը բարութին զրպ ու ցանու:

իշխան կառագործությունը մղած չափը տեսա-
հետև՝ զայքը եւ քաղցից, ու ժաղավագիան հան-
դարասելու համար յարաւարութիւններ հանեց,
ու ոյց ձար շեղաւ։ Անին իրի կամաց նորէն զայքը ներ-
թափնեցաւ, մէջ փողցները բանեց ու քանի մի-
ունեց հացան պարզեց։ Պանի գնաց խռովա-
թիւնը ուղիղ կերպութիւնը սկսաւ սահմակ։ Մինչև է-
տու առնել զայքը ժողովագեան թշնամի չեր հա-
մարտեր, բայց ան դիմեր ժօղովարդը սկսու-
ուածող որ զօք չենք ուզեմք։ ճամփանելուն վրայ
իրենք զիբենք պաշարութերու համար պատնեշներ
սկսած շինել, ու քանակացից զօքքն ալ որ թեւեր-
սին ճեման նշան դրան զիբենք հանդարատեցնելու-
թու գայթին, քարի բանեցին։ Հարկ եղաւ որ էօնէկ-
իֆի անողինք բառած կամքն վայ զօրքը հացան
պարզէ, որմէ քանի որ հոգի միաւ որդյուն, ու եր-
կամ հոգի ալ բնիկու։ Եղին միջոցին մէջ մեց անդամ
թնդանօթ ալ պարզաւեցան։ Ժեւպւ զօքքը չեր ու-
ղեր նետել, բայց մէծերը պատերազմնիկան սրենք
հրատապահել սպառնալով, կրակ ուայու տօնովեցին.
ասկայն գնդակները վերէն անցնելով յօղովոց եաւ
միաս մի բռուաւ։ Եղին կամքն վայ անհետի
ստուփէ եր մկումն ու կոխը, որ զօքք մեց ան-
դամ կամուրջ թողուց ու մեց անդամ նորէն առաւ։
Եղին միասին մէծննան առաւած ասասութիւն-

վարչություն քաղաքացիութեան պահպանութեան
նկատմամբ լուրջ աղ հասնելով՝ ժողովագեան վրայ մեծ
ազդեցութեան ըրման ու ոգինեցը զրդուեց բոլոր
գերազանցութեան ըստ աշ է երթեաց, մասք միջն եռեւ
մեացեր ենք, կը լուրջին: Եաւ մ'ալ ոկատ ասպա-
ծուի թէ Ցրեզօս ու Տրիտոն հասարակացի-
ւութիւն հրատարակուեամ է, որմէ տերութեան
մզմակը սաստիկ ննիան, ու ժողովաւրդը աւելի
այլայցաւ, բայց զսրբին քաջութեամբը ցրուեցան,
ու բան մը շնորհան ընել:

Վանդալ 18ին զիշելով բառումը իւնկ սոսկար երազով մը նորէն սկսաւ, որուն անփահետնեմքն աւ սրծը մը պահանջու եղաւ: Վաճի օրը (17ին) չի ը հանդուրսու թիւն և դան եւր, ինչու որ նաւառոյր տարազրաթեան ապառութիւն տուած, ու խոնդու անցյն մէկալ ուղած ինդիքքներն այ չնորչեւ ու կամքը ժողովրդեան յայտնած եր, որուն վայ բարձուրդը սաստիկ ուրախացած բլաբոր՝ ամուսնին գէալ ի թագաւորական պարտութ կ'ուզեր երած, որ նագաւորին շնորհակալ ըլքս ու վեցց յուսոյ, կամ նիշտէու ու բիշները կ'ըսեն, նորէն զիշրասկիր մը առայ: Ճաշվագնեան մէջ անոնք խօսուեր թէ՛ թաղաւորը նոյն օրը պայտափառացաց ամին վրայ եւլելով ժողովրդեան խօսիչ ու եր է, բայց սրամին այլայլութենիւն չէ կրցեր: Նշ եւ իցէ բաղմանթիւնը աս կերպագ գէալ ի պայտաք կը քայիր, բայց հոնաւդը շատ դիլ անհետով՝ մերցու յուսած նիթեալ. մասու համար ուղիւր որ զօրքը ան տեղին ելլէ, որն որ նաւառարին խօստայածներան երաշխառութիւնը ալ կ'ըլքայ, կ'ըսէր: «Եզն ատենըր յանկար ամին հաջործապես մը զօրքավ եկաւ ու կ'ցած ուղղովուրդը պատռել ուղղեց, աս եղաւ կ'ուզի կիպար: Աէկ երկու հասի որ կառքերու վրայ երայ օյն ատենըր հրատարակուած մամբց ազատութիւնն իրավորատակը կը կարդային, տեսնելով որ կակ իմունք սկսի վոր ինցան, ու մէկէն ունեն մարդ կամաւ պատնեշներ շննել, որ զօրքին գէն կռահի: 60 — 100 քոյլ մէյ մը պատնեշներ շննուեցան, ունեն մարդ կայիններով, տարամանելով, տէգեալ, սուրերով եւ որիշ վենքերով վինաուրեալ ուրս թափեցան. Աէկ երկուն վրայի Տէրմակ նշուն անեցին, ու անոր տեղ կարմիր կապեցին, ու կար իր պարզ մայ բարին, որ է ունեց արին:

Այս օրենք եռոք ժամը կ'անգամ կարու բոլոր քաղաքների մէջ լնոց հանուր եղաւ, ժողովութիւնը՝ 10000 ամսի պատճեց չինուծ էր: Վշխառապար սառնիկ զարնութիւն եղաւ Ուրեմների կոտի, թագաւորի և Առդարութիւնուի քաղաքը ըստած մասնաւուն մէջ: Ան մէկ տուն եւրոպ դարձած էր, և ողովութիւնը է թէ միայն պատճեններուն մշշն կը կատեր, ապա նաեւ, աներուն պատճեններին ու անդիբերէն զարքն վայ հրացան կը պարպէր, ա ձեւքն տակ ինկածը կանչն կը նետէր: Պատճենները առանուած գեմ առանուեցան, բոյց կրիչ դարձեցաւ: Ժաղջուռդը զինառանն առնելով ողովութիւնը զինառեցաւ, չորս ալ թնդանօթ առառողն մէջ սուր գամեր ու երկամի կարուանք բարեկն կը գործածէր: Ես կերպով 14 առն չափ միօրինակ կուի ըրալին եռոքը, նաև հետ քաղաքացի զօրաց մեծը թագաւորին գնաց, զինքը ստորպեց որ զարբ եւս քաշէ, ապա թէ ըստ, բայց, արեան չեղի զօդապէիի: Մէջ մ'առ անս ցում մը երաւ, որուն զօրութեանիւր զօրքը առաջքն գործ երաւ, ու քաղջորը հանգարաւցաւ: Այդ էն առ չի օրը թագաւորը իր պոշչածնեանները ոխանտ ու անսույ աեցը Ասոնիմ կանչն զահերի ավել եամբը նոր պաշաննեաններ զրած էր: Եթէ որ հրաման տուաւ որ քաղաքացին զէնք առնաւ, ինքն ալ իր հղացը նույիներն իշխաննեն հետ քաղաքացի պոտութեցաւ, սեւ, կարմիր, ուին պապաւեն զրած էր, իբրև Գերմանիսից միաւութեան նշանն, ու գերմանակն զրացը բանալ տառի ժողովրդեաւ: Կը խոսուասար որ նոքը զԼուի լոյց, ու գերմանիստ նորէն միացընեւր ուշխառի, և առ բան արեամբ չափ պաշանանէ:

Վայրո 20ին թաղաւոր առլ հրավարակ մը հանեց, ուով կը հրամայէ, որ բոլոր քաղաքական յանձնիքի համար բանուարկուածները թալ պուտին, ո՞ւ ար իրօք ոյ կատարանեցաւ: — Եւ քաղաքական ամին մէջ զօրաց կողմանէ մեռածները 800, իսկ ազգագործուոց կողմանէ մեռածները 500 հոգի եւ արդուի, թալ վիրաւորածները, որոնց թիւը միշտ էլլու է:

— Աւել գովանդաւու ու պրեզենտ ժողովուրդը ուրիշ է : Բայց Վերևունդաւու միացընելու բավականքը ըստ համար ամբողջութ ամբած է : Վայր հետ նաև առաջ գեմ աաւելութիւնը քանի կ երթայ պրատինաց, ամեն տեղ ժողովուրդը կատալահէ ու պերսազիւներ կռ տայ, որ տա ժամանակ Առաջ աէրութեան հետ ամեններն զաշնուրութիւն ըլլայ : Վըստի մասնաւանյն որ պրեզենտ ժողովուրդը կանչ ու Աւատրիահ տակ մասնէ :

Պահանջու 20ին թագաւորը իր թագաւորական կողմէն կուտարեցաւ, ու իշխանութիւնը իւնիք պարագիկ որդուոյն Սարքիսին հանու թագաւորական անունի անապնդալ զիսուածին պատճեռը առ կույց, որ նիզը քանին իրենք ապրի ու բռնօւթեան աղքէ բարի տեսած սկզբանը ետեւէն երթապով կա-

առավարելին ետքը՝ հիմա աղաւասութիւններ ապրու ու խոսուած մներ բնելու ստիգմակայոց, ու հիմնակա ան հաւաքութիւննելը, ան մնելով՝ իր եղիսանութիւննել կույտ է լինել, ու իր բնացաւզութեան նոր գարան չափեր նորք սկիզբ ըլլալ: Անոնք հնանի դր ասկից մէկ երկու որ յառաջ անցած գլուղքերը պատճենով կը շատանանք: Ամսոյս 16ին ու 17ին մոյրուր զաքը նորէն խովոխութեան մէջ ննկու էր: Չոյն մը եղած ըլլալով որ 1որս Մանգէզ նորէն զարձերէ է, և տարափուրը ուր եղաւ, ան ձամբաւն ու տարծեց ուր որ կը կարծումը՝ ահադին բաղման մէամի ժողովեցան, ու կուզին որ բնենքն, բարձր տները մոռն ամէն կազմ վիսուեցին, ու մինչեւ կրահարանին եխանին մէջ յարդ վասեցին, որ իւր որ հն է նէ այրի: Խայց հն չգունելով, եղան սա սիհանու թեան տան առջեւը գացին, ու քարերով բորբ պատուհանները կոտրեցին, ու սուրիկանութեան մծ մը կը խնդրեին: աս միջոցին մէջ (Ժամանակի թիրիւատն 7ին, 8ին) բուն գործն ու միանգունութիւն քողարոսի զօմքը ուր ելու: ու մինչեւ կեռ դիշեր շատ աշխատաելով, ժակուլարզը ցըսւեցին: Վայ խոս գութեան մէջ մէկ երկու հարի մեռան ու քանի մը հայտ ալ միջաւորեցան: Վակից ետքը Խայցաւ որը հրավարակ մը հանեց ու Նորս Մանգէզ դր Պատ իւրաքին իստաւունքին զոկեց: ասոր վայց սատիկանութիւնն ալ ծանացում մը հանեց, որ 1որս Մանգէզը, ուր որ գտնուի, բռնտի բռնտ զարտի, ինչ որ ուսուցիւն ուր ըլլալը շը գիտաւուր: Ամսոյս 20ին շրո կազմ հանգուած կ'երեւագ, բայց մէկ է չըլլը զարը ուր ուր ելու: որ ամէնքը զարմացուց ու դիշերը հրատարակաւ կ'ցու որ մադաւորը իւր

գահը ինու կու այս : Վաղաբացիք առ լորին
փոյ առջեցան մեացին, պատճառը նորոշութիւն-
ները պիտօք շըլան, կըսէին, ու ամէն մարդ. մոր-
թէ տեսակ կը խօսէր. շատերը անեանկ կը կար-
էին որ Խազաւորին թշնամիները վիները բռնագա-
տած ըլլան, բայց քանի գնաց առ կարծիքները փա-
րատեցան :

Հայութք. Ա իննեա եղած Նորդութիւննեա
ռուն վկա, առնց Ենին հու ալ նորէն խոսվու-
թիւն եղածը թագաւորը իր ժողովրդեանը քա-
փ մի աշտառաթիւններ տայտ տախուեցաւ. Ե.
Խորհուրդները հրազդակա ընել. Բ. Տպագրու-
թեան ազատութիւն, և ոյի՛: Խակ ժողովրդեան
արիշ խոզիբները խորհրդականին ժապաւեցաւ:

ՀՈՐՈՄԱՅԻ ՏԵՐԱՊԵՏՈՒԹՅՈՒՆ
ՀԱՅՈՒԹՅԱՆ ԽՐԱԺԻՔԻ ԿՐԵԱԿԱՆ ՀԱՅՈՒԹՅՈՒՆ
ԴԵ ՎԱՀԱՆԱԿ ՎԱՐԴԱՐ ՀԱՅՈՒԹՅՈՒՆ

դաշտում համար սահմանադրութիւն մը տուա...
առ անունով՝ Հիմնական օրենսդրութիւն (Statuto fondamentale) և Եկեղեց պն տէրութեան աշխարհական կառավագանք համար ։ Այս օրենքով վեան սկիզբը համար կատարված է եւնիլ համար ։ Այս օրենքով վեան սկիզբը համար առելլով համար կատարված է եւնիլ համար ։

Մինչ հետո մեր հայութեակերպուն համար ըստած
կարգադրութեան մեջ առցելիք առ եղ, որ
ին առևտութեան մասցան քանի և կարգադրութեան
մեջ նորմա հաստատենք: Ես ճամփով յառաջանաւ,
ոչ միշտ էս հասանալ որ մեր ամեն զառանձները
խոր առաւ երեսափոխանենք ժամանակ մի հասու-
մանիք, որպես զի օրենտորպակութեան է: Կառավարու-
թեան գործերուն մէջ մեզ խորհրդակից ըլլոյ: Ես
կը պարզեցի որ Խառըին մէջ տակէն յառաջ մի
հեռոց զարկած փորձին զայտին պոտոց տեսնենց
լայց որոշված: Այս դաշտի տերութիւնները իրենց
ժողովրդական չեն եւ մայստ խորհրդատուն, հազար տաս-
ունից և սրբնութիւն երեսափոխանենք: Խաղաղ առաջ-
տանակար հասած աեան, մենք ոչ մեր ժողովրդի
անդամներ չպատեզել, և մերիններուն երախանագի-
ութեանուր վրայ քիչ գուահաւիթին ցուցաբերել չեն-
ուզիք: Խախիտագիտութիւնը չեն են մեր հասած
անձն պահի ըլլոյ: Որ բայ մը չենք բոցզար, հազար
երեսափոխան առաջանաւ պահին, որուն անդրդ են
և բարձր իրաւութեան վաստակ մեջ յանձնաւած է
և որուն առաջանաւ թիւնը ծեփ շատ բարիքենքը
առաջի եղան և միշտ պահի ըլլոյ:

Այս երկրին զանագույն կողմերուն ժամփութեանը ամ հասարակութիւնները ջաւադ արտօնութիւններ ունենին, որով իրենց համար օքնոք մէ կը բնակին, և երկրին իշխանը անկիոն հասաւուելին է առքը՝ իրենց իշխանը մասն կը կապահպահին. բայց հիմնական քայլացածրական քեան վիճակը ու ըսթիրութեար, միշտ որ ընթաց ու սփակութեանց զանագույնն իւնը շատ անգամ ժողովութեաները իրավունք կը բաժնէն, եւ մասնաւուն երկասա տիեզերին կը չէն: Այս համար առ արտօնութիւնները բարի եւ խոհեմ քաղաքացիներուն միշտ խորհրդականներին յանձնեցինք: որ մեր տէրութեան ամեն մէկ աեցերուն առանձին պատմեները մասսաւութեամբ մը միջացնեն: Այս խորհրդականներին մէջ հասր մէջը կ'ընտրենց, իսկ մէկային մէջը առ առ մէջ առ ամեն մասերէն պիտի առ կ'ընդունի յանացած ու սիրեած մարդիկները կամ երեսփառաները մասնէն: Խայց պուտհեաւ ու մեր իշխանութեանը մէջ եկեղեցւոյ զմբայն քաղաքական անկախութիւնը աշխարհական հասաւուրութեանը չըկրցնուածարի, աւասի վերը միշուան երկու խորհրդականութեան մէջ պարուած ամեն սրբնաները հասաւուելու և բարուարիկները իրաւանքը մէջ եւ մարուց եւ բարուց առ պահենք: Խարձեաւ ուզգաբար կրօնի եւ բարուց եւ բարուց բաներուն մէջ մեր իշխանութիւնը ամբողջ ահել կ'առկնքի: Այս տար պարտաւոր ենք բոլոր օրինանական եան առաջազնութեամբ համար, որդեւ ե եկեղեցւոյ ու քրիստինութեան ու ուր կ'երաց մանելով մէկ ուղղութեան վերը կ'առնի ապաւութիւնն ու քայլ չափաւութեան եւ շահուածութեան ու քայլ չափաւութեան եւ առ կրօնին սպառութեան մի միայն առ առաջաւան կրօնին է: Այսութիւնները ու օքնութեանը կ'ենց անի կը մտնի, եւ աղջոր առ օքնութեանը կը ծագին:

Արք Առաջնորդության թիվում կատարեցի եւ մեր
բառապահն եղալունինը՝ Համական սուրբ Եկե-
կացոյ կարգինալութը և զգմբելը՝ առ Եանեան Եկած-
երը վճարեցին ու կը վճառեմ:

Վակից վերը կու գայ բուն հիմնական օրենս-
քառթիւնը, որուն երեւելի եւ կամ ուղիչ տէրու-
թիւններուն տահմանագրութենին տարբեր մասերն
առաջ են: Ա. Քահմանայապետը ընտրող կազդի-
աշներուն ուսուց ժողովքը՝ Քահմանայապետին քովը
ներած անելի ծերակցու դիմուի մասը: Օրենք տա-
ռ համար երկու խորհրդակից խորհրդանուներ
ցիսի դրուն, այս ինքը համար խորհրդադր կամ
առեան ու պատգամաւորներու կամ երեսիան-
երու խորհրդ: Ենորուեյու պատգամաւորնե-
րուն կրօնը՝ ուղարքու, առաջիկը՝ երևան, պա-
նակյունը կամ գյուքը 3000 մկուտ, եւ կամ տարե-
ապի տէրութեան 100 մկուտ հաստատոն տուքը
հարազ պիտու ըստ:

Աս սահմանագրութեան վրոյ ժողովուրդը շատ
բարխացաւ. չըս զին Խեցքէ պատպղով պարտեցաւ,
ապդարը լուսաւօրուեցաւ. «Բարդութիւն պահա-
պնդեքր Ա. Քահանապատեամին զայն է» իւ. իրոք
դիւն թիւն ընդունեցան: Աս ամեն ուրախութենէ
որը՝ Տիւն Հոռով Հանդարատութեան մէջ է: -
Հիսուսնեաննեկը ող որ իրենց Հակառակօրդներուն
կառածաւալ Հոռով էլլիդ կուզէնն, իրենց տեղը
նայնին, ինչու որ և ազգային մեծ մասը անոնց
որած ծառայութիւնները միշելով՝ և բախտադի-
պաթիւն ցուցուց, ու անոնց կողմէն և լուսէ՝ թալ

— Ո՞ր եւ նոյն օրը Ս. Գահակայագեաց յորդուական թեուզի մ'ալ Հանեց, որուն Համառառու-

ԳՐԱԴԱՐԱՆԻ ՀԱՅԱՍՏԱՆԻ ՀԱՆՐԱՊԵՏՈՒԹՅՈՒՆ

առաջ պարզ լուսավորություն ունեցած կը լինեմ կը լինեմ: Խնայք եղքը ու քահանացագետնի սրբնի գաւառը՝ թիւքը մի սպասահոգը լիներ: արդէն քիչ էր իր յառաջ զատահան տառեկ դիմումներուն համար խոր լուսավորին սրբնութեան մէջ է: . . . առաջուած ենք, որ առ խոսքից ըստ ահան և ու ամեն մորգիկիներուն էիր յառաջը որ գիշ էն) խելքը զարգար ընթրիւ, սրբնիք չոր դիմումներում իւնաներ ունին, և թէ որ նուած անհին կատարելու ըլլան, սասց է որ մը քրոբին անհնարին ցաւ կը պատճառեն, բայց իրենց դրսին ալ ան տեսն պատճենը կու զոն, որուր հասուած ապերաժամանեանց վրայ միշտ ինչ ցուցացն է: Իսկ թէ որ մեծ գերսամաններուն այս միշտ ինչ ցուցացն է: Տարբերակները զարձնենք Եղիշը ևն ըլլար, Տարբերակները հաստատ ցածին ենք, որ հասարակաց խո- չազարդիքն պահելու համար՝ քաղաքացի պահապան- ներուն հաշուածներին իւ եւ ձեռլիբնիս է զան ամեն մինչու ուրծ ածեար: Բայց հասարակացի միշ-

ասէ Ենք, որ աս մեր կողմագրութիւնները պաշտպահեցին անձնան, ու խռովութիւնն աւզ հանդ ուղարութիւնն կու ասա, և կը սկսի զգաւոր հօգին կը սկսի յացանի երեսնուց առ աշխափառ ժաղաքածան վրայ որ ուրիշ աշխափառ օրինակ պիտի ար բայց ։ Ենք ուզեր մեր հօգինն եւ ամեն ըացի մարդկուն պիտոս դաստիան թեամբ լուցընեւ ամսունի միջնորդներ զպրծութեալ, որուն զորաց աւրութիւններ չուրիսները խորհունելու համար չոր- կուուր կը աւելուի, և որոնցունից Առաստած ազգեցը թիւնուց յիմարաթիւններէն կը գործինէ: Հայրա մա- տուանն թէ կը յաւանէք որ ամենուն համար տուած ու ապրերեսին օրհնութիւնն ամեն ձևարդ զուշու- թիւնները կը վերցնէ ու կը խռափան: — Պարագ և Հոռոված Ա. Մարիամով Անդրէ ի Ա. Մարտ ամսոյ 1848, մեր քահանացապահ տութեան երերորդ տարբե- պիտոս թ. ՔԱՅԱԿԱԲՈՒԼԻ:

— Պատեհական գույքը պահպանի բառը մեջ կը կըս-
ան պահպան զէ՞ս եղած շարադրութեան ինքնուրեն
եաբը կարգինալ ատենադպրին դրած Հռովարակը,
ոչ ու Անգլական Բարեկամութեան մեջ մեծանուն նշա-

արթի ժամանակաւընէ ի վեց թանի մի զառապ-
եկրու մէջ շատ անգում գործուած ծանր ծանր յան-
քանչեղենքը՝ Արքազոն Գոհանապատեախն ստուիկ ցու-
իլ պատճեաւէն։ Ալուսիս բանցարդները բուրգաբնի-
քէմ կերեն ան խաղաղութեան որև որ Ս. Գոհա-
պատճեաւը իր սիրելի Հայուսակեներուն մէջ կուցէ մեծ-
ունձնութեամբ յառաջացնէլ, ոտես մէջ հպատակի
իր որդին Հայուսակը, ու բարձրութ որ իբրեւ մէկ
առանձիւք իրեւն Հայուսակ սրանին համ միջանար ըլլուն,
անոր համար անդադար հօգաց ու աշխանցաւ. որ
տեսակ տեսակ բորբոքներով եւ իմաստուն ու հիմն-
կա ան ըստագրականութեան յարմատ սեպաւու կոտ-
ապիսութեամբ զանձնք էրթանիսպին։ Ա. Գոհա-
պատճեաւին առ Եղմանակա, վարժունքը իր Հայուսակ-
եկրուն մէջ մասը Եցախապիսութ է եամբ ընդ ունեցու-
իրենք զիրենք նոր նոր կարգադրութ է եանց արժ անին
ըրբն. բայց սկզնէր ապերախաւութեամբ գէց հառու-
ցած բներով։ Ա. Բահանացագետին սիրու կը խցեն։

III. Բանականացնեամբ սպազ տէքի եւ զանուար առաջ լիցուաց, եթ որ իր տէրավեան քանի Տր բազագնեան մեջ եղած դաստիք ըստը ըստը՝ ուր նիզակի բանակ մեռած կամ վահաբի ու քանի մը կը արտերա միաբանութիւններու աշխատաժիւ աւելի պարզ արդիւթեան գուշակութիւն լուց։ Այս մասնաւուներ ու օրենքը, չափաւութիւն ու մարդկանքի հաւաքանակի տակ ու մասնաւուն առաջարկութիւն

ու պաշտօնաք, առայս գեղը ըստ յօւնացիւ հանր համար Ա. Ք. Բարձրադասակար թէ երբեւ իշխան և՛ թէ իրեւ քրիստոնէական սոցալական կրօնից զյուրի՝ շնչինար պարզաբնաւթիւնն ու բարեկարգութիւնն ապահովէ ըստ համար առաջարկ ու բարեկարգութիւնն ապահովէ են գեղը անապահ անցած և անցած օրեւը ըստ առաջարկի։ Արդ հետեւ թէ

ցընդհներուն առ աջնաները ազդային պահապաններն եղան, որում ժողվարգ՝ քաղքին խորհրդականը (hôtel de ville) դային էւ սկսան Ալբորիւ - Առաջնը վար առնուի, պուալ, եւ իրենց խնդրածին արդարութիւնը ցու ցնելու համար աս ալ կ'ըստին, որ քանի որ աս մարդը կառավագաւթեան մէջ մնաւ, բոլոր եր պարսորեցր վարեց: Վասնիք գրոց՝ որ Հոն կ'ըցած էր, ազդային պահապաններուն մէկ պաշտօնակային (օճիւղայն) հորդընել տուաւ որ արգեւաց ըստածք ուուրդ է: Վաշանուակալը միաւ պուալ, որ "Ես միայն իր քան 120,000 ֆրանքի փոխանուհագիր (Քունչո) ունեիր: Ապաց է որ 1 լուսիւն և լույսնը առ պարտքերը բան իր սարկեն ալ կրնաց վճարած ըլլուլ, բայց հիմակու հիմա կակածի ու վասնեցի տուի է: Ձեւապէտ ժողովուրդը ազդային պահապաններուն բան իր կ'ըցէ, եւ առ ամսնանին կամ կամ մէկ զի բառաւ, եւ առ ամսնանին կամ կամ մէկ զի բառ:

պաշապանեց, ու պաշտպանելը. միշտ պարագաներ կը կննայ, եւ նորէն պասնեցներ շնություն կը սպառնայ, ու աղջային պահապաններն ալ ևս քաշուեցնեն, բոյց միշտ կը ցուցընեն որ տժդո՞չ են: Վա աւեսակ բաներու վրայ քանի մը օր առաջ Օսիբոն Պարոց ալ՝ Կառնիէ - Բաժ Եթին թուղթն մը Գրելով ժանուարած էր, որ երեսպահուածներուն լուսութիւնը բոլոր բոլոր պահապաններուն աղասի թագավոր, այս ինչն ոչ կոշառուի, ոչ քանուցնելով, եւ ոչ ալ զեկդի զօրացնեամբ իրենց աւգան մարզիկը ընտրել տաքա ասիսկեն, եւ միանդ անոցն մասնաւոր մարզիկներուն ինչըքին ոչ ընտանիքին ձեռք չցացընեն: Եւ կը խօսաւանար որ ասանկ ընելու բյան ուն, ներքն ալ, իր բարեկաններն ալ անոնց գործակից կը լրացն: Վա պարագաներուն մէջ առաջ աւեսակեց կոստավորութիւնն ան հակառակները կը շատենան ու յարաւուելու, կը սկսին, եւ նոյն իսկ անոնք՝ որոնք յառաջդրյան հասորակացնեաւութիւն կ'ուղեցին, Տիմա բիրաւոր պատճեններ յառաջ բերելով՝ թշնամութիւնն կը ցուցընեն, առանձնանակեաց կառավագորութեան բլուած համբուն շնունդի, իրեն գեմ կարծիք ու նեցողություն ծայրը կը նորդէ, գոմանքը մասնիք կը կանչէ, Տիմուրին բառութիւնակի կը վարուի, կը սկսին: Վասդ շատերը կը հաստատն որ տառներուն զեմ խօսելուն զիսան որ պատճենն ան է, որ իրենք կառավարութեան մէջ շմանան, եւ առով կը ցուցուի որ յառաջդրյան իրենց հասարակառնութեան ուղիղ չէ ինէ սրբանց է եղեք, հառա իրենց շահնին եւ կամ պաշտօնի մը համեմու համար, ոյնպէս որ եթէ ուրիշ բանի մը մէջ իրենց շահը տեսնեն, ոն կողմէ կ'անցնին ու հասարակապեաւութիւնն գեմ

Վաս ամեն բանեկը ստուգի մէջ շիփոթութիւններու վայր կա. ամէ՛ Բայց քաղաքացւոց աչքին առջև վայր վայր կա. մէջ բան մ'ալ ան եզրու է, որ արդեօք տպացին մ'ազդէլին վերջ բնչ պիտի ըլլոց: Վայր համար քանի մէջ առա մի նուներէ զատ բուլը մէկալ մէծ ու ողբանէկ առերսի իշխանեկը հստարակա-

ովեառ թիւնը զետք բայօնի չընկունեցան . Հասկա
Տիւնկո Ծինա երկիցիմ և անորոշ խօսքերով ու
քաղաքամարտական բարեմանգիտ թիւնեներով իրենց
բարեկամութիւնը ցուցուին, եւ կը ոպատեն որ
ազգային ժողովը իրին վերջը տեսնեն :

— լուսիք, պատե եւ ընկերութիւն լաւածած ա-
նուանի զբանահղութը (պահանջ) իր վճարմանը ըստ
զարդեցած է, բայց մասնաւոր չուցոց որ ասիկա
քիչ մը առևնու մն համար է, եւ ոչ թէ մասն-
կութեան պահանաաւ, եւ իր ձեռքը շատ եւ
հաստատուն թվիներ կան, բայց հիմա առևն մարդ
իրական սուսկ փնտուելու վիայ ըլլարգ եւ կամ
քափի ունեցածը պահելով՝ հայիւ սոսոկ ովեան
գոնէ, եւ նոր զինըը աս վառնկէն գուարաւ
ովասի ովասու: Եօ իրական ուրիշի պահելուն մէծ
ցցց մըն ալ ան է, որ հիմն Անդ զինայիք ապրանքի
պէս նու նու սոսոկ գուզիւն կը բերեն:

卷之三

զատաշութերն ըստ, պահանջողի գագառուն, և
եւ օրէ որ շատրված կարառութիւնը բանութիւն
ընելու գրդին կրյաց: Վ. թնձտաքը բանցնելոց՝
Երիտասարդ երջանա ըստած կողմէն են, որոնց
դիմումներն են և Օպրացն, և կողմէն որ
վեճիք վրութեանի հետզիտցոց գեմ ելնեն, ո.
իրենց առանձին խորհրդանուց հաստատեն: Բայց
առանձին տարրեր և Աթենին ընկերութիւնը, որ
միոյն բարյակոն զօրութեամբ ու պահանջու
րանը յատաշ առնեն կ'առզ: Խիմի զըստի եր Տրա-
չակաւոր Օդուներ, և Հիմն ող իր գրդիք աեց
բռնած են: Վ. սոնք այ գոշակ քրայ իրենց ժողովը
ըօին, ու գահերեց Յանձնանես Օֆոնիկ ժողով-
վականները յորդակեց, որ երանասի խորհրդա-
նուց: Վ. գոշակին խորհրդանուցն բաժնելու համար
ամեն կերպով չափան, մեծերը միանան, բայց խո-
րդարանի ամբ ու համարանութեամբ, որպէս իր եր-
անասուցոց թշնամիներուն պատճու չափան, կը լսեր:

ԱԵԿԱԼԵԱԾ ՈՒ ՆԻ ԱՊՈԼԵՖ
ԱՅԱՊԱՐԱՔ, 11 Մարտի : Խաղբիսի վերջին գի-
պուածները հու շատ աղջեցութիւն քըսն ու մեծ
գրգիռ պատճառ է յին : Խագուարու ու պաշտօնեա-
ները վերջն ասափանի շլոթեցուն, բայց քիչ ք-
երը Խագուարու զանազան ձարգիկներու իշխա-
ւար իշխանութիւն ուալով Աթիկիսու իրկեց, որ
Սիկիլիացիք ինչ որ կ'աւզե՞ն նե՛ աղուի : Ես առաջի
բոքը ու զոտնին արաւեցու : Շիկից վերը Սիկիլիա-
ցիք առանձին նաև եր, առանձին զօրը, առանձին
կոսուավարութիւն և տրիշ առնեն քան իրենց իրենց
պիտօն ու նենան : Խակ Խագուարու գրեթե անու-
նավ միայն հնաւեցաց Խագուարու պիտի ըլայ,
զայցէ այլովէն ննչպէս որ Խորուազնեմի թագուարը
կը բռուի : — Երս Թինգոն Խալերմց գացեր է, իւ
շատ ու զոտնութեամբ ընդունեար է : — Ա երջն
օրերը յաները Յիսուսն անց գէմ առ երսն, իրենց

Արմենակ Երևանու Հայոցի Առջև Աստվածած Գաղթին շղահան
մը մօան եւ Տիգանու Տիգան Հօնելից Շնուացան :

У б'ю ти у суп

（Hongkong - Regt-
ster） ըսուած լրագիրը Դեկտեմբերի 29ին կ-
պատճե, որ նոյն ամսացն ինը վեց Առդղայի սպա-
ռուեր են, որոց ամենն այ գրիթէ վաճառական
են։ Վանդ իրենց կիրակի օրու ան կրծնական պաշ-
տամանըր կատարելն են։՝ Նուակ մը մասն ո-
գանդունին միքի կողդի 4 մըն հեռու գեղ մը գո-
ցին։ Խաւակումարները (Խաչածննդը) մինչև իրե-
կուս սպասուցին որ ապրած մարդիկին առնուն
բերեն, բոյց գեղացներուն սաստիկ սպառնացի-
ներեն վախճառի՛ ետ գալան, ու բանը Գանզ մը
հմայուցին։ Ե՞մոյն հին Գոնդունէն վեցրօք մարդ
իրկուեցաւ, որ կորսուածները մնաւին գտնեն-
բաց մնաւածներուն չըրուն մարդինը ամսոյն ին,
մկան երկարինն ալ ամսոյն 10ին զետին մը
գտան։ Կո՞ զիսկները կորսուած կամ կորսուած չեն,
բոյց չըս կողմանէ շատ խոցուած են, պիտի որ
մէկուն վրան 42 վեցը համեմցին։ Կո՞բախա զի-
պամածը իմացուեցուն ուկո՞ զորով երկու նու-
զանդուն խարուեցաւ, և Սիր Ռ. Տելլին, որ
Հանկդունիկի տեղապեսն է, մէկունդ զնայ, ու
Գիշենին (Գանգունի կոռուպցիոն) պահանջեց որ
մարդասպանները դրամէ։ Ե՞ս պատճառաւ, նոյն
գեղին բնաւիճներէն 4 հոգի անդպիսից զըրաց առ-
ջեւը սպաննաւեցան, և Տելլիսը հիմակու հիմ-
գոհ էմ, բաց նայնիպ Ըստիպայն ինչ հրամա-
կու դոյ, բաւա։

Պետքանութերի Ազնի գուղքունէն պրուած առաջ-
ձևական նամակը մը կը ծառացնուե՞ս, որ Անդ դիմու-
ները մուցընելու խայրաբարը շատուցութենէ շինուած
էր, և և սուարախաները դեղերու մէջ երեւ քած
առենին՝ մուցընելու համար ժողովու ըզը դրդուու-
եղանուկը սարփացնող և և սամակ հոսոսացող մար-
դիմենիր կացին։ բայց չը յայտներ թէ ասոնք որոնք
են, մայզ առ կըսէ որ հոս մէջ հետարրընութեամ
Անդ դիմու կառափառութեան վճռոցն կը սպասէն։
Համարիկի առեւորական լրադիրը Ամինու-
դիրէն Յունուարի Ամին գրուած նամակը մը տախ-
ըսի քանի մը գիտնայր արժանի պարագաներ որ
հաւելցընէ։ Ամինուցիք Արդիուցոց հետ ըստ
խաղաղութեան գուղքնորին մէջ թշոյլ տուած են որ
Անդ դիմուիք Դանդունէն Ֆէ մըսի հետու ամեն կոյն
երդիան, և և առ սորունուած մից Անդ դիմունինից
գաղճնիքն գեմ չէն ըրած, ինչու որ իրենց գացու
վանկուցի զելը Դանդունէն մինակ ըրտ մըսի հե-
ռու էր։ Աս սպանեաւածներուն մարտինները գրու-

Նելլը շատ դժուար եղաւ, և ու առն մէկույթ հաճար 200 տօքար խառապակող և սաստիկ սպառնալովներ ընելով՝ հազիւ ձեռք ձգեցին, վասն զի նոյն իսկ Արնեացի նախարարները (Հայոց նախարար) չէին ուզիր որ մեռերեւուն ծակեցին ու միարդից մարդին տան: “Եցին կոլլերուն բարդ բնակիչները ներս զիերդ փափռան, եւ միայն քո լու” (կուղերու չքահանուց) մը ձեռք բնկաւ, որն որ անձեռակ խոստագնել տանին, թէ արդեն Յունիսէն կամ “Յունիսին ի վեր ասդիշի առհնանին մէջ ասդին անդի ի վերեր կացընելով յողալուրդը կը զրկուն ու կը թեն եղեր, որ ասպարական տառանաները (Յազիիացիք) մեր երկիրն մէջ երթալազ կը զօրանան, և կէք միանանք, ու անոնցն մէկը համադիչ այս Կոստանդնուպոլիս տակը ժայթականիք, եւ ամենքն մէկունց մեր ձեռքն ինչեած զոհը քարկունենք Ապունացոյ հոն գացած ատեն ու առ եղանական ու առ հոգուով քամեն քարի

են, եւ շատելը ենու, շղիմայ (վաճէր), տապար (ողև
նա), շամփուր (չէ) ու դանակ ունին եւեր. իօհ
Անդգեացոց քայլ մինակ ջախա մը ասբճնանչ
(հիմէն) ըլլալով՝ Տեղ մը պարպեր ու երկու Ար-
ևնացի պատկեցուեր են, բայց երկրորդ անգամ
լիցընէլու՝ ատեն չէ մնացեր. Հիմն Անդշիացոց
ու զուգեալը նախ կ'ուզէ որ Գագիհի գեղեցրան
նորմարաբները իրեն ձեռքը տրուին, զած զի ա-
նոնք ու ամիներուն մոտք զիստողին վլրջը՝ պրդելի-
լու. չեն աշխատած, երկրորդ կը պահտուիչ որ մար-
զառանները Խցիուէ Անդշիացոց մասնուին. Եր-
րադ՝ Գագիհի զեւէրը ապահանուին. Հըրրորդ՝ ան-
անդանակ եղած երկրին մէջ աս զիսպատիս համօր
յիշտուակ մը կանգնուի. Բայց զերգացիք իրենց
ու զը կը գառնան ու զիմէ մը շեն ցուցըներ, մանա-
տիք թէ կը ըստն որ Անդ շինցիք բան մը ընկելուն պէտ-
քադը իրենց վաճառականութենուն անեւը կրահի մը կը
զանեն. անոր համար շատելը իրենց ընկանելը
Մադաց ու Հանդանէկ երկեցին. Վառառութը բր-
ըրութին գորգը է, ու պրամանելզար մալուաւ-
կագիր տուր. համար տուակ շնորհուիր. Շնորհու
կը կարծաւի որ այսամի նիս թէն կար. մը պիտի
բռնիի: